

“Mis maa see on?” – laul liitis taas eestlased üheks

1.–3. juunil kogunesid Tallinnasse laulukaare alla ja ümbrusesse tuhanded laulu- ja tantsuhuvilised lapsed ja noored, et kogeda taas seda võimsat tunnet, mis ei lase eestlaste laulupidude traditsioonil kaduda.

“Me kõik mõistame ilma läbi oma silmade. Suur on suur ja väike on väike ainult siis, kui suure kõrval on väike. /--/ Suur ilm saab alguse väikesel maal,” kuulutasid noorte laulu- ja tantsupeo “Maa ja ilm” organiseerijad tänavuse peo motoks.

Laulupeo avalookski oli valitud Siiri Sisaski loodud viisi ja Peeter Volkonski sõnadega laul “Mis maa see on?”, mis paljudele ehk selle peo üheks kõige enam hinge läinud mälestuseks jäi.

Noorte laulu- ja tantsupeo avamine algas reede õhtul kell seitse. Lavale olid kogunenud ühendkoorid, tasakesti ilmusid lava ette ka tantsijad. Nendega koos saabusid väljakule ka ilmasaadikud neljast ilmakaarest, kel olid kaasas väikesed tõrvikud. Keset tantsijatest moodustunud Eestimaa kaarti anti tuli üle laulupeo kunstilisele juhile Veronika Portsmuthile ja tantsupeo kunstilisele juhile Märt Agule, kes viisid selle tuletorni jalamile. Peo avakõne pidas Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves. Reedel ja laupäeval toimusid tantsuetendused, kuid ürituse magusam osa – laulupidu koos rongkäiguga Vabaduse platsilt lauluväljakule – jäi pühapäeva peale.

Seekordne rahvapidu oli nii mõneski mõttes eriline. Oli ju esimest korda plaanitud nii tantsu- kui ka laulupeo läbiviimiseks kõikidele eestlastele väga olulise tähendusega paik, lauluväljak. Paistab, et seda otsust ei tulnud kahetseda. Nii mõnegi arvamused suust on tulnud soovitusi, et laulukaare ümbrus tuleks kujunda veelgi enam vaid selliste ürituste korraldamiseks.

Mark Soosaare arvates tõestas Eesti noore põlvkonna suurt kogunemine, et laulu- ja tantsupidu peab toimuma järgi tulevikus ühes paigas. “Aga et see võiks veel paremini õnnestuda, tuleb ala lauluväljakust kuni Pirita jõeni uut moodi mõtestada, põhjalikult läbi planeerida ning ringi ehitada. On kuretegu see meie rahva salahiis kinnis-

XI noorte laulu- ja tantsupidu “Maa ja ilm” arvudes

- Tantsupidu tõi Tallinnasse ligikaudu 820 võimlejat ning 6730 rahvatantsijat.
- Laulupeol osales ligikaudu 22 200 lauljat, 21 rokkansambli noort pillimeest, 320 rahvamuusikut, 710 noorte sümfooniaorkestri ning 1190 puhkpilliorkestri muusikut.

- Noorte laulu- ja tantsupeol käis kolme päeva jooksul ligi 77 300 piletiga pealtvaatajat, mida on rohkem kui neli aastat tagasi toimunud noortepeol. Pääse laulu- ja tantsupeole oli aga kallim kui eelmisel peol.
- Laulu- ja tantsupeol käisid sihtsatuse Tallinn 2011 kutsel 25

välisajakirjanikku, väliskollektiive oli kokku 14.

- Laulmas oli välisriikidest 12 kollektiivi, tantsimas aga kaks. Laulupeole tuli ka Luksemburgi Eesti Seltsi mudilaskoor, kus laulab üle 20 poisi ja tüdrukku.
- Eesti kollektiive oli laulupeol 879 ja tantsupeol 515.

varahaidele maha parseldada,” ütles Soosaar.

Et peole veelgi enam hoogu anda ja pisuke omanäoline nüanss lisada, oli sel korral kavas ka n-õ rokiplakk, mis paistis noortele samuti hästi istuvat.

Koorijuht ja laulupedagoog Ene Üleoja võttis rahvusringhäälingu otseülekandes tabavalt kokku, et peo näo kujundab repertuaar, olgu fassaad milline tahes. Kindlasti saavad asjatundjad nähtud-kuuldud muljete põhjal arutada, kas orkestrite ja roki jõuline esiletoomine laulupeo programmis võiks olla midagi sellist, mis

jääb ja tuleviku (noorte)pidudel veelgi võimendub. Kuid aeg muutub ja nagu helilooja Veljo Tormis Postimehe usutluses ütles, stampidest tuleb vaba olla, ning sellega on viimaste laulupidude korraldajad ka hästi toime tulnud.

Professor Rein Veidemann võrdleb laulupidu tuleviku jõega. “Kui ma nägin voogamas Tallinna südalinnas tuhandeid rõõsa näoga särasilmseid ja imekauneid Eesti lapsi ja noori, igauks uhke oma kodukandi ja kooli, oma tantsurühma või laulukoori üle, siis ma mõistsin: siin kulgeb meie tuleviku jõgi, mille sängiks üks tänav ja

sihiks ühtelaulmise ootel lauluväljaku ovaalne liud. Sest põlvkond, kes siin nüüd oma võimalik et enamuses esimestele ülevatele hetkedele vastu läks, on kõik ju läbinisti uus eestiaegne põlvkond.

Ja kui siis jõudis kätte hetk laulda “Põhjamaad” ja “Mu isamaa on minu arm”, siis tundsin, et sellest tuleviku jõest on vahepeal saanud üks suur järve, mis keeldub jäätumast, ja et see eestlaste järve ja nende maa kestab nii kaua, kuni laululavale jõuavad ja tahavad tõusta nii noored, täisealised kui ka vanad.

ER

Vabariigi presidendi kõne laulu- ja tantsupeo avapäeval

Head noored lauljad ja tantsijad. Armas Eesti rahvas.

Suve südames oleme siin kõik taas kokku saanud. Oleme koos, sest me seda tahame. Siin, Läänemere kaldal. Laulukaare all. Eesti südame kodus.

Praegu pole õige aeg ega koht pikaks jutuks. Aeg on käes – ja koht on õige – tantsuks, lauluks ja lustiks.

Noorte laulu- ja tantsupidu on alati eriline. Siin on uued laulud, uued

tantsud ning uued koori- ja tantsujuhid.

Nii saab me traditsiooniline pidu iga kord uueks. Koos sellega saab ka Eesti paremaks ja hingelt rikkamaks, saab uuemaks ja suuremaks.

Nakatagu noorte siiras usk – et kogu maa ja ilm on meie teha; et kogu Eesti on meie endi teha, meie endi laulda ja tantsida – nakatagu see usk meid kõiki.

Kohe tantsitakse maa ja ilm siin taevani ja lauldakse ühiselt pärani lahti.

Ma tahan omalt poolt teile kaasa panna neli soovi.

Esiteks: ma soovin, et ilm näitaks oma sooja ja päikeselist poolt.

Teiseks: ma soovin, et me kõik saaksime nende paari päevaga omavahel sõpradeks, üheks suureks pehkeks.

Kolmandaks: ma soovin, et me kõik tuleksime siia alati tagasi.

Ja neljandaks: me teeme nii, et sellest kõigest, mis siin kohe juhtuma hakkab, saab kõige suurem ja kõige rõõmsam sündmus Euroopa kultuuri-pealinnade ajaloos.

Laulud on peas ja sammud selged. Me vaim on valmis. Ja jutul lõpp. Koos teiega kuulutan XI noorte laulu- ja tantsupeo avatuks!

1
“Mis maa see on” – laul liitis taas eestlased üheks

2
Toimetaja veerg

Eesti iseseisvuse taastamisest möödub tänavu 20 aastat

Liibanonis röövitud Eesti ratturid on vabastatud

3
14. juunil möödus 70 aastat massilisest küüditamisest

Paet: Eesti kaitsevälased on Afganistanis nii kaua kui vaja

Lühidalt

4
Mida suvel lugeda?

55+ kultuuripäevad

Jaanipäev Karlsruhes

5
Eesti Vabariigi uus kultuuriatašee Berliinis on Harry Liivrand

Kuidas kasutavad emakeelt Saksamaal elavad eestlased?

6
Helilooja Erkki-Sven Tüür vastas küsimustele ärkamise kohta

EÜSLi lastepäevad

7
Perepäev Essenis

Euroopa Eestlaste Koori suvi

Eestlased said valmis esimese elektrirolli

Välisõpilaste huvi Eesti vastu on suurenenud

Uus raamat

8
Kuulutused ja teated

Pilk ette

Juubilarid

Viimane veerg

Head Eesti Vabariigi taasiseseisvumise aastapäeva!

Toimetaja veerg

Oxfordi ülikooli uuringu järgi on eesti keel maailma keelte seas üks kõige suurema keerukusega keeli. Eks seda, kui keeruline ta on või mitte, oskab kõige paremini hinnata keelõppija, kelle jaoks pole eesti keel igapäevane suhtluskeel.

1. juulil jõustus Eestis uus keeleseadus, mis võeti riigikogus vastu tänavu 23. veebruaril ja mille president kuulutas välja 9. märtsil. Uues seaduses on kirjas, kuidas arendada, säilitada ja kaitsta eesti keelt ning tagada eesti keele kasutamine peamise suhtluskeelena kõikides avaliku elu valdkondades. Suurem tähelepanu on ametlikul ja avalikul keelekasutusel, kus siiani oli palju reguleerimata jäänud.

Eesti keelt räägib emakeelena umbes 1,1 miljonit inimest, kellest enamik (umbes 950 000) elab Eestis. On ju loogiline, et kui ma elan Eestis, siis ma tahan saada enamikku igapäevast infot emakeelsena. Nüüd on astunud selles suunas oluline samm – uus keeleseadus piirab võõrkeelte kasutamist kaupade müümisel ja teenuste osutamisel. Eesmärk on piirata tänaval laialt kasutatud võõrkeelsete siltide kasutamist ja tagada tarbijale selgus, millega on igal konkreetset juhul tegu. Näiteks hispaaniakeelne üldnimetus “plaza” hoone seinal tuleb muuta eestikeelseks või lisada sellele hoonet identifitseerida võimaldav teave nagu “büroo- ja kaubandushoone” vmt.

Ehkki äriettevõtetele toob see nõue lisakulu, on minu arvates õigustatud, et ükskõik mis vanuses eestlane saab aru, mis asutuse-teenusega on tegemist. Ehkki enamik ju teab laialt levinud sõnade, nagu “shop”, “lounge”, “bar” või “club”, tähendust, on siiski palju mõnusam “coffee shop’i” asemel sisse astuda kohvikusse või “nailbar’i” asemel küünestudiosse.

Eesti keel on väga ilus – eks meie meelid ikka meelde tuleb legendaarsete keelte n-õ iludusvõistluselt, kus eestikeelne “sõida tasa üle silla” itaalia keele järel teise koha sai. Mina olen kahe käega iga sellise algatuse poolt, mis eesti keele puhtust aitab säilitada – seega on praegused muudatused keeleseaduses vägagi õigustatud ja teretulnud.

Ja ikka ei väsi ma imestamast, kui palju on üle maailma noori, kes meie emakeele vastu huvi tunnevad ja selle üsna ruttu suhu saavad. Hoiame siis koos nendega oma keelt!

Karin Aanja

Eesti iseseisvuse taastamisest möödub tänavu 20 aastat

“Ükskord me võidame niikuinii!” (H. Valk)

20. augustil 1991 kell 23.03 võttis parlamendi kohuseid täitev Eesti Vabariigi Ülemnõukogu vastu otsuse, et Eesti ei kuulu enam NSV Liitu ja on iseseisev vabariik.

Otsuse vastuvõtmise tõukeks sai Moskvas toimuv Augustiputš. 20. augusti pärelõunal saabusid dessantväelased Tallinna ja hõivasid Tallinna teletorni. Vabatahtlikud asusid julgestama Toompead, raadio- ja telemaja. Rahvarinne korraldas Vabaduse väljakul mitingut, kus nõuti Eestile iseseisvust.

Kuna 1991. aasta “Otsus Eesti riiklikust iseseisvusest” põhineb Eesti riiklikul järjepidevusel, on selles tähenduses peetud korrektsemaks sõnastust “Eesti iseseisvuse taastamine”. “Taasiseseisvumine” ei ole nii täpne, sest nimetatud otsuse sõnastuse kohaselt otsustas Ülemnõukogu “kinnitada Eesti Vabariigi riikliku iseseisvust”, mis eeldab, et riiklik järjekestvusel rajanev iseseisvus ei olnud vahepeal lakanud. Samal põhjusel ei peeta korrektseks kõnelda Eesti kontekstis “esimesest vabariigist” ja “teisest vabariigist”, mida Prantsuse analoogia põhjal on mõnikord tehtud.

Sellega ei nõustu sugugi kõik ajaloolased ja poliitikud. Eelkõige Edgar Savisaare ja Keskerakonna initsiatiivil on hakatud 20. augustil tähistama Eesti taasiseseisvumispäeva.

“20. augusti tähistamise üks tähtsamaid sõnumeid võiks olla, et üheskoos, kui on rasked ja keerulised ajad, suudame suruda alla oma ego ja otsida koos väljapääsu. 20. august on eneseületamise päev.” (Lagle Perek, Postimees 2010)

“20. august tähendab erimeelsuste unustamist, päeva kui erinevad poliitilised jõud ületasid oma vastuseisu.” (Ilmar Raag, kolumnist ja filmimees, Postimees 2010)

Tänavu 20. augusti hilisõhtul möödub Eesti taastatud iseseisvuse kahekümnes aasta. Vanemale generatsioonile tundub veel tänapäevani vaba

Eesti kui ime – Eesti riik sai iseseisvuse tagasi ilma verevalamiseta, ei Julietud uskuda, et kõik lõppeb hästi. Veel paar aastat varem oli ettekujutus vabadusest kui utopia.

Kuid lisaks vabadusele tuleb üle võtta ka vastutus enda käekäigu eest. Vead on nüüd iseenda tehtud, neid ei saa enam süüks ajada ei mineviku ega võõrale režiimile. Vabadusest enam ei räägita, seda tehakse-elatakse.

Nüüdseks on esimesed vabal maal sündinud noored täisealised ja täisõiguslikud kodanikud, kellele maailma ukseid on avatud. Näiteks et saada kätte kõrgkoolidiplom, ei nõuta muud kui erialaseid teadmisi. Ei mingisuguseid eksameid teemadel nagu kompartei ajalugu, dialektiline materialism, ajalooline materialism, poliitökonoomia, teaduslik ateism.

Toimib generatsioonide vahetus, uus põlvkond on tulemas, kes demokraatiasse kasvavad, kes liiguvad ja lävivad ida ja lääne vahet ja tunneta-

Sündmusi aastal 1991

- 3. märtsil toimus referendum Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamise küsimuses.
- Augustis toimus NLis riigipöördekatse, mis 21. augustil läbi kukkus, seejärel normaliseerus olukord ka Eestis.
- 20. august EV Ülemnõukogu “Otsus Eesti riiklikust iseseisvusest”, millega taastati omariiklus.
- 22. augustil tunnustas Island Eesti iseseisvust.
- 24. augustil tunnustas Venemaa Föderatsioon Eesti iseseisvust.
- 6. septembril tunnustas Balti riikide iseseisvust Nõukogude Liidu Riiginõukogu.
- 17. septembril võeti Eesti vastu ÜROsse.

vad, et vahe polegi nii suur, nagu vanemad omal ajal arvasid.

Võib ütelda, et üleminekuperiood veel kestab. Ikka veel saab tajuda vanemate inimeste peas “müüri, raudset eesriiet”, vaatamata sellele, mis riigis elukoht asub. Eks erinev kasvatus on jätnud kõikidesse omad jäljed. Õnneks see enamiku noorte puhul ei kehti, nende jaoks on kõikvõimalikud nähtused igapäevane elu. Globaliseerumine teeb oma töö.

Meenutades läinud 20 aastat peab tõdema, et Eesti on hakkama saanud hiiglama vägiteoga.

Pööre oli täiuslik, 360 kraadi. Uus valitsus, uued seadused, reformid igal alal jne, jne, lõpmatu loetelu. Saavutatud on väga palju, kuid palju jääb veel teha.

Eestimaa on küll veetilgake maa, kuid meie ainuke ja kõige armsam!

Eestlane olen ja eestlaseks jään... Palju õnne, Eestimaa!

ER

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja

Vanim väliseesti väljaanne

Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Karin Aanja	Tellimine/Abonnement: Aastatellimus Euroopas 25 EUR Väljaspool Euroopat 28 EUR Tudengitele 15 EUR
Vastutav toimetaja Saksamaal/Verantwortlicher Redakteur Deutschland: Maie Kisis-Vainumäe	Eesti Raja konto: Estnische Volksgemeinschaft in der BRD EESTI RADA Deutsche Bank, Hamburg BLZ: 20070024 Konto nr 440011504 IBAN: DE64200700240440011504 BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM
Kaastöötaja/Mitarbeiter: Meeli Bagger	Kuulutused, reklaam/Anzeigen, Reklame: 1,00 EUR/cm ² alates 50 cm ² – 0,80 EUR/cm ² alates 100 cm ² – 0,70 EUR/cm ² alates 200 cm ² – 0,60 EUR/cm ² üle 300 cm ² – 0,50 EUR/cm ²
Toimetused Saksamaal/Redaktion Deutschland: EESTI RADA Maie Kisis-Vainumäe In der Gracht 10 D-51105 Köln tel: 0221/83 47 03 faks: 0221/830 31 03 e-mail: EestiRada@yahoo.de	Leinakuulutused: Kahe veeru laiusest: 1 cm kahel veerul – 5 EUR
Toimetused Eestis/Redaktion Estland: Karin Aanja Tallinna mnt 24a–11, 75201 Aruküla, Harjumaa tel: (+372) 53 929 684 Küljendaja: Karin Aanja Trükikoda: Bookmill	Toimetused jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastõid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.
Kirjasaatjad: Kristiina Praakli / Tartu Laura Rummel / Wuppertal Piret Suidt / München	

Liibanonis röövitud Eesti ratturid on vabastatud

Liibanonis röövitud seitse Eesti jalgratturit pääsesid 14. juuli hommikul vabadusse ning mehed on hea tervise juures.

Eestlaste vabastamise üksikasjad polnud lehe trükki minemise ajaks teada, kuid Eesti välisminister Urmas Paet kinnitas, et see toimus “rahvusvaheliste partnerite ühisoperatsiooniga käigus”.

Pärast vabastamist viidi mehed Prantsusmaa suursaatkonda Beirutis. Eestil Liibanonis saatkonda pole.

“Praegu on peamine, et meie seitse kaasmaalast pääseksid võimalikult ruttu Eestisse oma perede ja lähedaste juurde,” ütles Paet pantvangide vabastamise päeva hommikul.

Paet ei soovinud täpsustada, millistel tingimustel pantvangid vabastati. “See toimus nii, et seitse Eesti kodanikku on elu ja tervise juures, kõik toimus rahumeelselt ja fakt on ka see, et kõiki ühisoperatsiooni detaile ei ole mul võimalik rääkida,” nentis Paet, kes kinnitas ka valitsuse pressikonverentsil, et jõudu vabastamisel ei kasutatud.

Minister lisas, et eriteenistuste töö on kaetud riigisaladusega ja ta ei saa seetõttu vastata, kas röövijad esitasid rahalisi või poliitilisi nõudmisi.

Väidetavalt toimus vabastamine Bekaa orus ehk samas kohas, kus eestlased rööviti.

Portaaliga The Daily Star rääkinud allikas ütles, et operatsioon toimus kella 8.30 paiku Bekaa orus Süüria piiri lähedal Arsali linnas.

Liibanoni välisminister Adnan Mansour kommenteeris, et eestlaste vabastamisega saab Liibanon pöörata uue lehekülje.

Eestlased rööviti Liibanonis 23. märtsil. Märtsi lõpus võttis röövimise omaks senitundmatu terrorirühmitus Taassünni ja Reformi Liikumine.

20. aprillil ilmus YouTube’i video, mis oli adresseeritud Liibanoni, Saudi Araabia, Jordaania ja Prantsusmaa võimukandjatele. Video kinnitas kahtlusi, et eestlased on viidud Süüriasse.

Hiljem avaldati veel kaks videot, kuid konkreetseid nõudmisi ei esitatud.

ER

TEISEID MEIST

Kultuuripealinn Tallinn

“Euroopa kultuuripealinnatipneb Tallinna kultuuriürituste programm suvel. Eesti pealinn pakub jõulist paketti, mis koosneb imeliselt säilinud vanalinast, rikkast Hansa Liidu aegsest kauplemisajaloost ja dünaamilisest modernsusest, mis järgnes pool sajandit kestnud Nõukogude okupatsioonile.

Suviste tipphetkede hulka kuuluvad 25. septembrini Kumus kestev näitus “Gateways”, Tallinna lähel toimuvad kajakimatkad ja 1.–3. juulil toimuv noorte laulu- ja tantsupidu.

Hiljuti euro kasutusele võtnud Eestis on hinnad võrreldes teiste eurotsooni riikidega tunduvalt madalamal tasemel.

Lisaks vanalinnale ja Toompeale väärir eraldi äramärkimist ka vana kalameeste rajoon Kalamaja, kus on omavalh põimunud nõukogudeaegne tööstus ja boheemlaslik sarm. Teisel pool linna paikneb Kadriorg, mis oli 18. sajandil koduks Vene aristokraatiale.” (The Independent, Suurbritannia)

Pillimängu ja lauluta ei möödu ühedki kultuuripäevad.

Foto: Epp Haasma

55+ kultuuripäevad

55+ kultuuripäevad möödusid vaatamata väikesele osavõtjate arvule ka tänava meeolekult ja kiiresti, kuid lagedale tuli ka üks probleem, mis kordub aastast aastasse – nimelt meie pillimehe akordioni transport Tallinnast Annabergi. Instrumendi pilet on kallim kui inimese oma.

Nii otsustasime luua nn akordioni-fondi, et muretseda omale kasutatud

pill, mis jääks siiaaiale kasutamiseks. Korralik pill maksab kuni 1000 eurot. Korjandusega tehti algust juba samal üritusel ja üle poole rahast saadigi kokku.

Otsime lahkeid annetajaid, et saaksime selle igaaastase mure kaelast ära. Annetusi saab teha Eesti Raja kontole märksõnaga "akordion". Täname lahkeid inimesi juba ette!

Maie Kisis-Vainumäe

Muljeid...

Erik Schneider Hamburgist:

Metsaga kaetud kõrgendikul asub samanimelisel tänaval Haus Annaberg. Paljud meist tunnevad seda kohta juba varem seal toimunud 55+ kohtumistest.

Mina ise olin neist 55+ kultuuripäevadest kuulnud ainult teiste kaudu ning see äratas minus uudishimu. Ja nii sättisingi end ühel pühapäeval autoga Bonni poole teele.

Maja ise on midagi noorte matkakuu ja hotelli vahepealset, igapäev on oma tuba ja neli korda päevas pakutud toit oli väga maitsev. Sügava mulje jätsid maja töötajad, kes meid nii külalislahkelt ja abivalmilt vastu võtsid ja kõige väiksemagi erisoovi täitsid.

Loomulikult ei tundnud ma kõiki osavõtjaid enne üritust, kuid ka need, kes mulle senini olid võõrad, said kiiresti lähedasteks. Meie koosolemist iseloomustas igapäevane üldine hea-tujulisus.

Ühiste söögiaegade vahel laulsime väga palju, rääkisime vanadest aegadest ja vahetasime muljeid elust ja ilmast. Käisime ümbruskonnas ekskursioonil ja grillisime. Öhtuti põles lõketuli ja mängis väsimatu pillimees Aarne Haasma. Mõnigi õhtu kestis

hommikuni ja päevad möödusid lin-nulennul.

Pea kõik Annabergis meenutas mulle mu nooruse suvelaagreid. Olen õnnelik, et osalesin, ja võtsin plaani ka tuleva aasta mais jälle 55+ päevadele tulla. Suur tänu Maie Kisis-Vainumäele, kes armastusega seda kokkusaamist organiseeris.

Kahju neist, kes Maie kutsele ei järgnenud. Igal juhul ärge laske järgmist 55+ kohtumist Annabergis 20.–25. maini 2012. aastal endast mööda minna.

Linda Pärtel Düsseldorfist:

Olen kõikidest 55+ päevadest osa võtnud. Sellel aastal toimusid 55+ kultuuripäevad 22.–27. mail. Iga aastaga osalejate arv kahaneb, ehkki päevad iseenesest muutuvad aina sisukamaks ja huvitavamaks. Maiel on igal aastal uusi ja häid plaane.

Tänu Maiele need päevad üldse toimuvad, tema selle ürituse algatas. Kui ei oleks Maiet, ei toimuks ka neid päevi. Sellepärast, kallis Maie, tegele ikka meiega edasi.

Aitäh ka meie igaaastastele sõpradele, kes meid viimasel päeval külastavad, meiega koos laulavad ja lõbutsevad.

Karlsruhe eestlased ja estofiilid kogunesid jaanipäeva tähistama Ettlingen-Oberweieri grilliplatsile.

Foto: Meeli Bagger

Jaanipäev Karlsruhes

Pühapäeva, 26. juuni pärastlõunal kogunesid Karlsruhe eestlased ja estofiilid Ettlingen-Oberweieri grilliplatsile, et koos jaanipäeva pidada.

Meeldivaks üllatuseks oli, et sedakorda tuli jaani tähistama üle 40 väikese ja suure pidulise. Kuna ilm nii kuum oli, otsustasime suure lõkketule

ära jätta, küll aga oli lastele lubatud nende oma väike jaanituli teha. Sai grillitud, ühiselt lauldud, juttu aetud, uudiseid vahetatud.

Kui mitte enne, siis järgmisel jaanipeol kohtume uuesti, kõlas lahkumislause kõigi suust, sest oli tore pidu. (vt pildigaleriid www.degdeg.de)

Meeli Bagger

Mida suvel lugeda?

Saarbrückenis toimus lasteraamatute mess

28.–31. maini toimus Saarbrückenis juba 11. korda Euroopa laste- ja noorteraamatute mess. Sellel aastal tutvustasid Saari-maa pealinnas oma lasteraamatuid ka kaks eestlannat: Piret Raud Tallinnast ja Soomes elav Kristiina Kass.

Mõlema autori loomingu tunnevad eelkõige need, kel peres väikesed lapsed. Mida aga teame autoritest ja sellest, kuidas nende raamatud valmivad?

Kui seate suvel Eestis olles samud raamatukaupluse poole, siis pöörake tähelepanu Piret Raua lasteraamatutele, mis torkavad juba kaugel silma lõbusate ja fantaasiarikaste illustatsioonidega. Tallinna Kunstiülikooli graafika eriala lõpetanud lastekirjanik astub oma vanemate jälgedes. Peale Piret Raua on peres ema Aino Perviku ja isa Eno Raua kirjutamisandega õnnistatud ka vanemaid vendi Mihkel Rauda ja Rein Rauda. Esiti Aino Perviku Paula-sarja raamatute illustraatorina silma torganud kunstnik-kirjanik on viimastel aastatel järjest rohkem ise lasteraamatuid kirjutama hakanud. Ühtekokku on Piret Raud kirjutanud seitse lasteraamatut ja illustreerinud üle 40 raamatu. 2010. aastal ilmunud "Tobias ja teine B", mis kirjeldab Eesti kooli ja pereelu teise klassi poisi silmade läbi, pälvis kohe lugejate ja kolleegide üksmeelse heakskiidu. 2009. aastal pärjas Eesti Lastekirjanduse Keskus autorit lasteraamatu "Härra Linnu lugu" eest Aasta Rosina auhinnaga (aasta omanäolisim lasteraamat). Linnu-härra naljakatest juhtumistest saab lugeda ka inglise ja saksa keeles ("Die Geschichte vom Herrn Vogel").

Lastekirjanik Kristiina Kass on sarnaselt Piret Rauaga oma viis raamatut ise illustreerinud, peale nende kaks teiste autorite raamatut. Soome ja eesti keeles kirjutava eestlanna sulest on ilmunud kuus lasteraamatut. Viimase, 2010. aastal ilmunud raamatu "Nõianeiu Nöbinina" illustraator on Lotte filmidest ja raamatutest tuttav Heiki Ernits. Nõiaplika lugude eest anti autorile 2010. aastal kultuurikapitali kirjanduse sihtkapitali aastapreemia.

Kristiina Kassi lasteraamatud on Eestis nõutud kaup. Küllap on ka teda mõjutanud kirjanduslembene kodu, lastekirjanikust ema Asta Kassi ja humoristist isa Kalju Kassi loometegevus. Eestist küll eemal, ent siiski eesti keeles kirjutab ka Kristiina Saksamaal elav vanem õde Irja Kass. Autori esikteos "Kuidas ma lähen" (esmatrükk 2008) on tähelepanuväärne selle poolest, et on sündinud väljaspool Eestit eesti keeles, ilmunud esmalt Eestis eesti ning seejärel Saksamaal saksa keeles ning leidnud mõlemal pool arvukalt lugejaid.

Messil avanes meil võimalus mõlema kirjanikuga põgusalt juttu ajada. Küsimused, mida esitas teise klassi õpilane Gregor Makowski, valmistasime ette Müncheni Euroopa Kooli eesti keele tundides. Vestlusse sekkus ka Gregori vanem vend Jan-Armas. Paar korda sai sõna ka Piret Suidt, kes aitas Gregoril vastused kirja panna.

Kes teie raamatutegelastest on kõige rohkem teie enda moodi?

Piret: (pärast väga pikka pausi) Tobiasi (lugude ema).

Kristiina: Petra lugude ema on kõige rohkem minu moodi. Huvitavamatel tegelastel ka Nöbinina.

Piret Rauda intervjuueerinud Gregor küsis kirjanikult oma raamatusse autogrammi.

Fotod: Piret Suidt

Kristiina Kass Saarbrückenis Euroopa laste- ja noorteraamatute messil oma raamatuid tutvustamas.

Kas mäletate, mis raamat teile lapsena kõige rohkem meeldis?

Piret: "Viaplala" meeldis väga. Ja siis vanemate raamatutest meeldis ema omadest "Arabella" ning isa raamatutest "Naksitrallid".

Kristiina: Minule meeldis ka vist ikka Viplala kõige rohkem. Ja Astrid Lindgreni raamatud.

Piret: Minule meeldisid ka Astrid Lindgreni raamatud, eriti "Väike Tjorven, Pootsman ja Mooses".

Kristiina: Mis siis veel? "Kumi-Tarzan". See on mul praeguseni kõige lemmikum raamat.

Kuidas teie raamatud valmivad? Millest alustate? Kui palju aega kulub enne, kui raamat lugeja kätte jõuab?

Piret: Kõigepealt kargavad pähe mingid tegelased ja siis tuleb jutt. Mõnda raamatut olen teinud kaks kuud, aga teist, näiteks ühte pildiraamatut, tegin ma pool aastat või isegi natuke kauem. Tegelikult on vale öelda, et kaks kuud, sest kaks kuud ma kirjutan, aga kui ma sinna pildid ka teen, siis tuleb veel mitu kuud otsa. Ikka nii pool aastat läheb küll.

Kõik sõltub ikka raamatu pikkusest, ka sellest, kui palju on aega sellele pühenduda. Üks asi on, kui kirjutad raamatu ühe jutiga, hommikust õhtuni... või siis näiteks Tobiasi lugusid ma kirjutasin kahe aasta jookul vahetevahel. Sel ajal tulid teised tööd vahele, tegin ka muud. Ma tõesti ei oska sellele küsimusele vastata.

Gregor: Aga minul võttis Tobiasi lugude lugemine ka päris palju aega.

Kristiina: Kirjutamine võtab ikka rohkem aega kui lugemine. Minul on ka nii, et näiteks neid Petra lugusid ja Peetri lugusid kirjutasin ma vahetevahel, need on üksikud lood. Ma olen peaaegu kõik lood kirjutanud algselt soome keeles, ajalehes avaldamiseks. Mul pidi olema

iga nädal jutt olemas. Kirjutasin iga nädal ühe loo või raamatu jaoks ühe peatüki. Aga teiste, nende lühemate lugudega, nende vahel kirjutasin ka teisi lugusid. Illustreerimisega läks aga ka jälle aega, siis, kui hakkasin päriselt oma raamatuid tegema.

Mis te arvate, millest alustavad meie kaks vestluskaaslast inimese joonistamist? Selgub, et ikka peast, täpsemalt näost. "Kõigepealt pea, siis silmad ja nina ning seejärel suu ja siis juuksed," kinnitavad nad nagu ühest suust.

Tahtsime ka teada saada, kas Kristiina ja Piretil on oma lemmikvärv. See küsimus tekitas aga ootamatult palju uusi küsimusi, mille peale me ise polnud tulnudki.

Kas teil on oma lemmikvärv?

Piret: See sõltub sellest, et milleks seda värvi kasutada. Näiteks mulle meeldivad mustad riided, aga ma eelistan süüa punaseid maasikaid. Ma ei oska öelda, see sõltub sellest, kus see värv on. Kas on seljas või näiteks taevas või pildi peal. Piltide peal ma olen küll märganud, et mulle meeldib kasutada ühte punakaspruuni värvi, mida mul kulub värvitopsidest kõige rohkem. Aga näiteks kui ma riidepoodi lähen, siis ma seda värvi eriti ei osta. Seinu ma ka seda värvi ei värviks.

Kristiina: Minule meeldib õud-selt beež, näiteks seinu või pildi peal, see on üks väga hea värv. Mul on kodus kaks tuba beeži värvi.

Piret: Mulle meeldib väga must värv, aga näiteks seinu ma kodus mustaks ei värviks.

Kristiina: Aga näiteks Peetri raamatu kaane peale ma tahtsin tingimata sinist tausta. Siis aga illustreeris Heiki Ernits minu järgmise raamatu ja tema tahtis ka ilmingimata teha sinist tausta ja nii mul ongi kaks viimast raamatut sinise kaanega.

Eesti Vabariigi uus kultuuriatašee Berliinis on alates septembrist Harry Liivrand

Piret: Samuelile sa tahtsid ka sinist, aga siis ...

Kristiina: Samueliga oli nii, et ma olin laisk ja ei tahtnud hakata seda tausta vesivärvidega värvima, ma tahtsin tumedamat.

Piret Suidt: Tobiase-raamat on mustvalge. Kas see oligi nii mõeldud või kukkus lihtsalt nii välja?

Piret: See raamat ei ole minu illustreeritud, see on Hillar Metsa illustreeritud. Mina tahtsin, et Tobiase-raamatu hind oleks kõigile vastuvõetav. Värvipildid ajavad raamatu tihti hästi kalliks. Ma ei tea, minu jaoks ei ole sellel nagu väga vahet, eriti juturaamatud – et kas need on värvilised või mustvalged. Mulle endale lapsena meeldisid mustvalgete piltidega raamatud. Ja meeldivad praegugi.

Kelle illustratsioonid teile meeldivad?

Piret: Mulle meeldib see Hollandi kunstnik, kes on illustreerinud terve konna-raamatute seeria (Max Velthuis). Veel meeldivad mulle saksa kunstnikest väga Wolf Erlbruchi raamatud.

Kristiina: Minu lemmikkunstnik on saksa kunstnik Axel Scheffler, kes on joonistanud pildid näiteks Gruffelo-lugudele (“Der Gruffelo”).

Kas teil on praegu mõne raamatu kirjutamine pooleli?

Piret: Kirjutamine ei ole pooleli, joonistan pilte ühele raamatule, mis ilmub Jaapanis. See on muinasjuturaamat ja ma veel päris täpselt ei tea, milline see välja tuleb.

Kristiina: Mul on ühed noortele mõeldud jutud soome keeles olemas, aga ei ole veel saanud tõlkida. Pean nüüd otsustama, mida kõigepealt tegema hakkam. Võib-olla võtan aga hoopis Liisa lood ette, need on mul pooleli. Neid pean aga veel juurde kirjutama.

Millised kolm raamatut võtaksite kaasa üksikule saarele?

Piret: Vastaksin sellele poolnaljaga nii: esimene raamat oleks sellest, kuidas üksikul saarel toime tulla, teine oleks sellest, kuidas üksikult saarelt ära pääseda ja kolmas oleks sellest, mismoodi see üksik saar välja näeb, selline kaartidega ja saarel elavate loomade piltidega entsüklopeediline raamat selle üksiku saare kohta.

Kristiina: Kuna Piret võtab juba kõik mõistlikud raamatud kaasa, siis mina võtaksin Harry Potteri sarja raamatud, kohe kõik seitse osa, siis on meil seal lõbus ka.

Jan-Armis: Selge, siis on nii, et Piret uurib, kuidas saarelt jälle minema pääseda ja sina, Kristiina, muudkui loed Potterit.

Piret: Just! Meil oleks siis esindatud nii praktiline kui ka romantiline külg.

Lõpuks tahaksime teada, mis lasteraamatut soovitaksite välismaal elavatele lastele, kes suvel Eestis olles raamatukogus või -kaupluses uut lugemiskogust otsivad?

Piret: Mina soovitan muidugi “Nõianeiu Nõbinina” ja üks siis Kristiina soovib minu Tobiast – teist võimalust ei ole.

Kristiina: (naerdes) Jah, me soovime vastastikku oma raamatuid.

Mis siis muud, kui soovime kõigile, nii suurtele kui väikestele raamatusõpradele, head lugemist! Ka meie ühineme Piret Raua ja Kristiina Kassi soovitudestega.

Piret Suidt

Müncheni Eesti kooli ja Müncheni Euroopa kooli eesti keele õpetaja

Kolmapäeval, 25. mail korraldas Eesti Vabariigi suursaadik Berliinis dr Mart Laanemäe koos abikaasa Nelega lahkumispeo saatkonna 2. sekretäri Tiia Treieri ja kultuuriatašee Reet Weidebaumi auks.

Lisaks paljudele eestlastest ning sakslastest külalistele ja sõpradele viibisid kohal ka kaitsesatašee kolonelleitnant Kristjan Moora, uus kultuuriatašee Harry Liivrand ning Eesti Filharmoonia Kammerkoor koos dirigent Daniel Reussiga.

Vastuvõtu avas Mart Laanemäe, kes tervitas kohalolijaid ning tänas kolleeg Treierit ja Weidebaumi viljaka ja ladusa koostöö eest. Muusikalist vaheldust pakkus Filharmoonia Kammerkoor esitades Miina Härma “Ei saa mitte vaiki olla”.

Seejärel sai sõna saatkonna majandusreferent Tiia Treier. Oma lühikeses saksakeelses kõnes avaldas ta muu hulgas lootust, et ka tulevikus edenevad kahe riigi majandus- ja kaubandussidemed jõudsasti, ning tänas meie saksa sõpra. Järgnes Reet Weidebaumi eestikeelne sõnavõtt. Ka pr Weidebaum tänas kõiki töökaaslast ja sõpra meeldiva koostöö eest tema 8aastase ametiaja jooksul saatkonnas.

Lõpetuseks tutvustas pr Weidebaum oma järglast – Harry Liivrandi, keda kultuuriministeeriumi ja välisministeeriumi konkursikomisjon on valinud kultuuriesindaja ametikohale Berliinis. (Eestil on kultuuriesindajad kuuel maal: Euroopa Liidu juures ja Belgias, Saksamaal, Suurbritannias, Prantsusmaal, Soomes ja Venemaal – autori märkus)

Harry Liivrand on lõpetanud Tartu Ülikooli ajalooteaduskonna kunstiajaloolasena. Ta on täiendanud end Saksamaa Liitvabariigi Välisministeeriumi Diplomaatide Koolis kultuuripoliitika erialal ja mitmes teises välisriigis näituste kureerimise ning kultuuriturismi alal.

Liivrand töötab praegu Tallinna Kunstihoone juhatajana, enne seda oli ta nädalalehe Eesti Ekspress kunstija kultuuritoimetaja. Ta on töötanud ka Eesti Kunstimuuseumis, Eesti Riigi Turismiametis, Eesti Kunstiaakadeemias ning olnud Raadio Vaba Euroopa ja Skandinaavia kunstiajakirja “NU: The Nordic Art Review” Balti korrespondent.

Liivrand on korraldanud arvukalt Eesti kunsti näitusi kodu- ja välismaal, kureerinud mitmeid välisnäitusi ja avaldanud erialases perioodikas nii Eestis kui ka välismaal arvukalt kunstiteaduslikke artikleid, samuti on ta kirjutanud muusikast ja teatrist.

Liivrand on pälvinud mitmeid preemiasid ja stipendiume, viimastel aastatel on teda tunnustatud Kristjan Raua kunsti aastapreemiaga ning Eesti Kultuurkapitali kujutava- ja rakendus kunsti sihtkapitali preemiaga.

Ta on alates 1992. aastast Eesti Kunstnike Liidu liige, kuulub ka mitmetesse erialaühingutesse, näiteks Eesti Kunstiteadlaste Ühingu ning Rahvusvahelise Kunstikriitike Ühingu AICA. Liivrand alustab tööd Berliinis septembris.

Vastuvõtu ametlik osa lõppes büfee avamisega. Järgnenud seltskondlikule koosviibimisele andsid meeleolukat värvi Filharmoonia Kammerkoori solistide etteasted.

Meeli Bagger

Alates 2003. aastast Berliinis Eesti Vabariigi kultuuriatašeenä töötanud Reet Weidebaum ja sügisel ametisse astuv Harry Liivrand. Foto: Meeli Bagger

Tartu Ülikool uurib, kuidas kasutavad emakeelt Saksamaal elavad eestlased

Tartu Ülikooli keeleteadlased osalevad Euroopa Komisjoni rahastatavas rahvusvahelises soome-ugri keelte uurimisprojekti ELDIA (European language diversity for all, eesti keeles Euroopa keeleline mitmekesisus kõigile), mis hõlmab ka Saksamaal elavaid eestlasi ning eesti keelt.

Uurimisrühm alustas tööd 2010. aasta märtsis, projekt kestab kolm aastat. Teadusprojekt keskendub mitmekeelsete kogukondade uurimisele.

Kõik uuritavad keeled kuuluvad soome-ugri keelkonda. Uuringu käigus kogutakse üheaegselt teavet 14 keele ja keelekogukonna kohta kaheksas Euroopa riigis: võrukeestest ja setudest Eestis, vepslastest, karjalastest ja setudest Venemaal, eestlastest ja karjalastest Soomes, meä ja soome keele kõnelejustest Rootsis, kveenidest ja põhjasaamidest Norras, ungarlastest Austrias ja Sloveenias ning eestlastest Saksamaal. Tartu Ülikooli uurimisrühm uurib eesti keelt Soomes ja Saksamaal ning võru ja setu keelt Eestis.

Teadusprojekti ELDIA uuritavad keeled pakuvad huvi vähemalt kahel põhjusel. Esiteks katavad soome-ugri keeled kõik võimalikud vähemuste tüübid. Nende hulgas on nii traditsioonilisi vähemusi kui ka suhteliselt uusi sisserännanute kogukondi (nagu näiteks eestlased Soomes). On väikseid ja suuri keelekogukondi, vanu ja standardiseeritud kirjakeeli, aga ka

Tartu Ülikooli uurimisrühma tegevus Saksamaal

- ELDIA eesmärk on koguda aktuaalset teavet n-ö suurte ja väikeste keelte kõrvuti eksisteerimise, keelte vastastikuse mõjutamise, keelekogukondades ja neist väljaspool valitsevate hoiakute ning kõnelejuste keelevalikute kohta.
- Keeleainestiku kogumisel oleme kasutanud 64 küsimusest koosnenud erinevaid teemasid hõlmanud ankeetküsitlust ja teinud mitmetes piirkondades (Berliin, Hamburg, Frankfurt am Main, Karlsruhe, München) individuaalning fookusrühmaintervjuusid.
- Aineistiku kogumine Saksamaal algas eelmise aasta oktoobris ja lõppes selle aasta mais. Praegu tegeleme andmete korrastamise ja suulise aineistiku litereerimisega, septembris alustame aineistiku analüüsimist. Kuigi praeguseks on keeleainestiku kogumine Saksamaal lõppenud, võivad uuringust huvitatud ja sellesse oma panuse anda soovijad meiega ühendust võtta. (e-post: kristiina.praakli@ut.ee; www.eldia-project.org)
- Uuringu tulemused avaldame 2013. aasta lõpus.

“noori” keelevorme, nagu kainu keel Norras, mille kirjakeelt on hakatud välja arendama alles viimasel ajal. Teiseks, soome-ugri keeled, mis nagu paljud vähemuskeeled väljaspool Lääne-Euroopat, on rahvusvaheliselt tuntud keeleuurimises tugevalt alaesindatud. See puudutab ka Saksamaa eesti keele uurimist.

Senised teadmised kesised

Tuleb tõdeda, et eesti keel Saksamaal on keeleuurijate silmis senini üsna vähe tähelepanu pälvinud. Kui jätta kõrval Hamburgi ülikooli emeriitprofessori Els Oksaare põhjalikud uuringud keeleomandamise kohta, on viimastel aastakümnetel väljaspool Eesti geograafilist ruumi räägitava eesti

keele alane teadustöö – seda nii keeleomandamise, keelekasutuse, keele säilitamise ning keelehoiakute osas – üsnagi tagaplaanile jäänud. Kuigi on ilmunud mitmeid artikleid ning kaitsitud magistri- ja doktoritööid (sellekohase ülevaate leiab teosest “Eestlased ja eesti keel välismaal”, Eesti Keele Sihtasutus 2009), pole vähemalt praegu veel põhjust uurimistöö järjepidevusest rääkida. Samuti pole toimunud järjepidevat suulise ja kirjaliku keeleainestiku kogumist. Tartu Ülikooli ELDIA uurimisrühm püüab seda lünka täita ning anda oma panus nii keeleainestiku kogumisse kui ka Saksamaa eesti keele uurimisse.

Saksamaa statistikaameti uumatel andmetel (seisuga 31.12.2010) elab

praegu Saksamaal 4394 Eesti kodanikku. Kui palju on nende seas aga eesti keele rääkijaid, jääb lahtiseks, sest andmeid emakeele kohta pole paraku välja toodud. Küll aga võib oletada, et 4394 Eesti kodaniku seas on erinevate emakeelte kõnelejaid.

Väärt andmed eestlaste kohta

Niisamuti jääb avalikkusele kättesaadavast statistikast ebaselgeks, kui palju elab riigis Saksamaa või mõne teise riigi (nt Rootsi) kodakondsusega, kuid emakeelena eesti keelt kõnelevaid inimesi. Samas võimaldab andmestik saada ülevaate Eesti kodanike arvu kohta liidumaade, soolise jagunemise (sh ka eri vanuserühmade), keskmise vanuse jne lõikes. Nii näiteks selgub 2010. aasta statistika põhjal, et kõige rohkem elab Eesti kodanikke Nordrhein-Westfalenis (822), järgnevad Baden-Württemberg (718), Baieren (615), Hessen (371), Niedersachsen (354), Berliin (345) ning Hamburg (309). Statistikaameti andmetest selgub, et kõikides liidumaades on Eesti kodanike seas ülekaalus naised, samuti võib andmete põhjal järeledada, et Eesti kodanike vanuseline koosseis Saksamaal on suhteliselt noor: umbes 1/3 kuulub vanuserühma 25–35 (1591 inimest), järgnevad vanuserühmad 35–45 (928 inimest) ning 20–25aastased (536 inimest). Kui palju on nende seas emakeelena eesti keelt rääkivaid inimesi, jääb aga selgusetuks.

Kristiina Praakli
projekti ELDIA teadur

Helilooja Erkki-Sven Tüür vastas küsimustele ärkamise kohta

26. mai õhtul toimus Berliini Filharmoonia kammersaalis Erkki-Sven Tüüri uue teose "Ärkamine" Saksamaa esiettekannet. Kontserdil tegid kaasa Saksamaa Kammerorkester Berliinis (Deutsches Kammerorchester Berlin) ja Eesti Filharmoonia Kammerkoor, dirigeeris Daniel Reuss. Teose esmaettekannet toimus 10. märtsil Estonia kontserdisaalis, ühe Euroopa kultuuripealinn Tallinn 2011 muusikaprogrammi tähtsündmusena.

Järgneb usutus helilooja Erkki-Sven Tüüriaga.

Tallinna kontserdi kohta on kriitika olnud väga positiivne. Kuidas jääd rahule tänase Berliini ettekandega?

Ettekanne oli tugev. Kammersaali haruldaselt hea akustika toetas väga kiiduväärsel moel kõlatasakaalu.

Meeli Bagger (MB): Oma visioonist teost kirjutades oled öelnud: "Ärkamine on kui virgumine unest, uuele elule ärkamine, tuhmistunud meelte ärkamine selgesse olekusse, religioosne ärkamine, kevadine looduse ärkamine... See sõna omab ääretult sügavat ja ulatuslikku tähendusvälja. Ma usun, et ärkamine on omamoodi elukestev protsess, uinumise ja ähmastumise vastand. Stagnatsioon on kerge tulema, sestap tuleb vaim ärkvel hoida. Seekord otsustasin kohe, et kirjutan muusika peamiselt eesti luulele tuginedes: Juhan Liiv, Ernst Enno, Jaan Kaplinski ja Doris Kareva. Olulise lisadimensiooni toovad sisse ladinakeelsed ülestõusmispühadega seotud liturgilised tekstid."

Miks sedakorda teose pealkiri eesti keeles? On sellel mingi eriline taotlus, sest tavaliselt kannavad sinu "lapsed" võõrkeelseid nimesid?

Pealkiri osundab selle teose keeleruumilisele tähendusväljale. Kus on rõhk? Rõhk on eestikeelsele poeesial. Seetõttu ka eestikeelne pealkiri. Seda sõna on võimalik ju kõikidesse keeltesse tõlkida ning need tõlked võivad olla mitmesugused. Näiteks saksa keeles Erwachen, Erweckung, Auferstehung. Nii nagu ka eesti keeles on ärkamisel mitmeid tähendusi: unest virgumine, rahva ärkamine st ärkamisaeg, vaimulik ärkamine, looduse ärkamine kevadel. Viimati nimetatut, looduse igaaastane müstee-

rium – vaimustus uue elu imest, on iseloomulik just põhjamaa rahvastele, lõunamaade rahvad ei adu seda.

Muusikaliselt küljest vaadatuna on tegemist eelkõige ikkagi vaimu ärkamisega ning seda toetavad ka kasutatud tekstid.

Tegemist on üle mitme aja esimese Sinu teosega, mille esiettekannet leidis aset Eestis. On see juhuste kokkusattumine?

Suurvormi tellisid Eesti Filharmoonia ja SA Tallinn 2011. Seega oli üsna loogiline, et esiettekannet toimub just Tallinnas.

MB: Oled väga produktiivne helilooja: kaheksa sümfoonia, ooper "Wallenberg", instrumentaalteosed ja väga palju muud. Sinu teoseid mängitakse ülemaailmselt palju ning on palju ka plaadistatud. Näiteks toimus 24. veebruaril Washingtonis sinu autorikontsert sarjast "Euroopa juhtivad heliloojad" ning sinu teosed olid ka mujal USA kontserdikavades: New Yorgi Filharmooniaorkester kandis 24. veebruarist 1. märtsini Paavo Järvi dirigeerimisel ette orkestriteose "Aditus".

Minu andmetel oled Saksamaa klassikaraadios Arvo Pärdi järel enim mängitud eesti helilooja.

Millega seletad oma ülemaailmsed edu?

Ei oskagi seletada. Ei tegele igasuguste statistikate jälgimisega. Kui aga jälgin, tunnen ise ka rõõmsat hämmingut. Ma usun, et muusika kõnetab inimesi emotsionaalsel tasandil. Huvitav muusika ei jää hoomamata, tähelepanuta. Ta kõnetab avatud inimesi ja suudab kaasa viia.

MB: Õppisid aastatel 1980–1984 kompositsiooni Jaan Räätsa juures

Erkki-Sven Tüür on Arvo Pärdi kõrval üks Saksamaa enim tuntumaid ja mängitud eesti heliloojaid.

Foto: Meeli Bagger

Tallinna Teatri- ja Muusikaakadeemias ja privaatset Lepo Sumera juures. Paralleelselt sellega tegutsesid rokkbändis In Spe kui helilooja, flöötist, klahvpillimängija ja laulja.

Oli periood 80ndate alguses aeg Sinu kui helilooja väljakujunemiseks?

Sel perioodil omandasin ma komponeerimise alused. Tegelik õppimine ja kujunemine sai alguse alles siis, kui hakkasin iseseisvalt tööle. Stiililine arenemine on teinud läbi mitmeid muutusi. Arvan, et õppimine ja arenemine kestab igavesti, ei lõpe iialgi.

MB: Aastatel 1989–1992 olid Tallinna Teatri- ja Muusikaakadeemias te-

gev kompositsiooni õppejõuna. Sel perioodil täiendasid end 1991. aasta sügisel Karlsruhe ZKMis (Zentrum für Kunst und Medientechnologie).

Mida andsid õpingud Karlsruhes? Millised on mälestused sellest ajast?

Karlsruhes tutvusin multimediaalsete vahendite kasutamise võimalustega oma töös. Ajast Karlsruhes on väga soojad mälestused jäänud. Olu line minu jaoks oli tookord ka see, et tegemist oli minu esimese pikemaajalise viibimisega välismaal töö asjus. Ja selline ettevõtmine jääb alatiseks meelde.

Huvitav on ka see, et nüüd saab ring justkui täis. Just hiljuti sain teate,

et Karlsruhe Badisches Staatstheater tulevasel hooajal minu ooperi "Wallenberg" programmi võtab. Sealne esietendus toimub järgmise aasta 7. juulil.

Sind valiti 2009. aastal aasta kodanikuks. Kas sa ei leia, et loominguline intelligents praeguses Eestis ei ole enam nii aktiivne kui näiteks 1980ndate lõpul? Või pole selleks enam vajadust? Erandiks on ehk praegu Urmas Sisask.

Tingimused praegu on teistsugused kui toona, mil oli tegemist revolutsioonilise situatsiooniga. Olen kindel, et vajaduse korral aktiveerub meie loominguline intelligents. Juba praegu on märke, et vahepeal killustunud inimesed konsolideeruvad. Parim näide selleks oleks ehk veebruaris loodud Kultuuri Koda, mis ühendab erinevate valdkondade, heliloojad, kunstnikud, arhitektid jne, loomingulist intelligentsi. Kultuuri Koja loomise initsiatiiv tuli altpoolt, et liituda üleselt ühiselt tegutseda. Ärkamine? Kultuuri Koja eesmärgiks on seadusandlikule ja täidesaatvale võimule välja pakkuda probleemilahendusi kultuuripoliitilises vallas ning olla Eesti kultuuripoliitika sõnastamisel võimule avalikuks partneriks. (Erkki-Sven Tüür on selle mõttekoja üks asutajaliikmetest – autori märkus).

MB: Oled sündinud 1959. aastal Hiiumaal ja saar on sulle ka praegu põhiline elupaik, eelkõige aga sinu kui vabakutselise helilooja töötuba ja inspiratsiooni allikas.

Kas ja mida võtaksid ette, kui leviksid kuuldused, et Hiiumaa on mingile välismaa rikkurite maha müüdüd?

No sellist asja küll ei saa juhtuda! Kui aga siiski midagi taolist sünniks, püüaksin esmalt välja selgitada kes on see rikkur, temaga ühendust võtta ning välja selgitada tema kavatsusi ja plaane. Äärmusliku sammuna tuleks ehk ka barrikaadidele minna. Ka omamoodi ärkamine, sest olen idealist.

Meeli Bagger

Jaanipäevaks kõrgeks kasvab rohi... EÜSLi lastepäevad

Selle aasta juunikuus kogunesid Saksamaa eestlaste lapsed juba 14. korda Bonni külje alla, et üheskoos meisterdada, mängida, joonistada ja laulda ning üks ikka ka selleks, et teiste eesti keelt kõnelevate laste ja noortega tutvust sobitada.

Meie käisime EÜSLi lastepäeval esimest korda, aga kohe torkas silma, et majas ja maja ümber sibas igas vanuses poisse ja tüdrukuid ning keegi ei jäänud omavanuse mängukaaslaseta. Lapsi kogunes Annabergi 26, täiskasvanuid 23 ja jaanituli meelitas laupäeva õhtuks kohale ühtekokku 79 inimest.

Nagu ikka, kulmineerus koosolemine jaanitule süütamisega. Vihmase ilma kiuste kaikus metsas hiliste öötundideni eestikeelne ühislaul.

Kokkusaamise eestvedajad Maarika Remmert ja Katrin Maranik-Mones olid koostanud osalejatele mitmekülgse kava. Lapsed said uusi teadmisi ja täiendasid oma käsitöökusti. Koos emade ja isadega val-

mistati küpsisetorti ning eriti suurt huvi äratas lastes viikingipaelte punumise õpituba. Üks pael valmis, võeti kohe kätte uued lõngajupid ja hakati järgmist punuma. Peale selle said kõik soovijad ühispildile pintsliga oma jälje jätta – pilt sai tõesti säravalt kirju – ning jaanituleks valmistudes uusi laule ja tantsusamme õppida. Laulmist ja tantsutundi juhendas Anneli Aken, kes on juba mitu aastat edendanud kooritegevust väljaspool Eestit ning esinenud ka ise mitmel pool Euroopas. Kindlasti oli lastel tore ka lihtsalt koos uute ja vanade sõpradega palli või piljardit mängida.

Küsisin oma poegadelt, mis neile esimest korda lastepäeval käies meelde jäi.

Jan-Armas (10aastane): *Annabergis meeldis mulle see, et sain piljardit mängida, paelu punuda ja torti teha. Jaanitule tegemine oli ka vahva, kui-gi tuli polnud just suur. Aga mulle tuli meeldib ja oli hea, et vihma ei sadanud nii kõvasti, et tuli oleks tegemata jäänud. Ma ikka tegelikult jaanitule*

Juba 14. korda peetud EÜSLi lastepäeval said kokku igas vanuses lapsed, et mitme päeva jooksul ühiselt meisterdada, laulda, kokata, mängida ja niisama vahvalt aega veeta.

pärast tahtsingi tulla – jaanipäev on ka minu nimepäev.

Gregor (8aastane): *Mulle meeldis eriti paelte punumine. Ma punusin*

selliseid paelu esimest korda. Annaberg on üks mõnus koht. Niisugune vana maja ja natuke salapärane ka. Ma kujutan ette, et sellises majas või-

vad isegi kollid elada. Nii et, ma isegi natuke kartsin õhtul üksinda WCsse minna. Minuga juhtus viimasel päeval veel selline lugu, et kui kõik asjad olid kokku pakitud ja minu vanemad tahtsid koju sõitma hakata, ei pannud mina seda üldse tähele ja läksin teistega koos veel metsa matkama. Seal ma nägin metssigu, metskitsi ja hobuseid. Samal ajal otsisid mu vanemad mind lossi ümber igalt poolt taga ja arvasid juba, et ma olen kaduma läinud...

EÜSLi lastepäevade korraldajad on suutnud pika aja jooksul elus hoida ühte toredat traditsiooni. Annabergis kohtudes saavad mööda Saksamaad laiali pillutatud eesti juurtega lapsed üheskoos tähistada meile olulisi tähtpäevi ja teha seda, mida eestlased kokku saades ikka on teinud – laulda ja tantsida.

Suur tänu Maarikale ja Katrinile kultuuripäevade organiseerimise ja läbiviimise eest. Kohtumiseni järgmisel suvel!

Piret Suidt

Õpetlik ja tore perepäev Essenis endises söekaevanduses

5. juuni päikesepaistelisel hommikul kõlas Esseni endise suure söekaevanduse juures eesti keel. Rääkijaid oli tulnud nii lähedalt kui ka kaugelt – Kölnist, Düsseldorfist, Wuppertalist ja koguni Luksemburgist.

KERKi juhataste eestvõtmisel said kokku 16 täiskasvanut ja 7 last, kel kõigil ühine soov lähemalt näha, kuidas töötas üks kunagisi suuremaid kivisöekaevandusi Euroopas, Zeche Zollverein.

Tulijaile avanes vägev vaatepilt – imposantsed tehasehooned, kogu maa-alala läbivad rööbasteed, torustike süsteemid igal pool, kuhu silm ulatas.

Meie giidiks oli proua Heike Willmann.

Saime teada, mil viisil tekkis süsi maakoore ja kuidas tuldi selle peale, et seda kasutada. Zeche Zollvereini esimeses sahtis alustati tööd 1851. aastal ning kokku kaevandati kivisütt rohkem kui sajand kuni sulgemiseni 1962. aastal. Kompleksi hulka kuulunud koksitahas suleti alles 1993. aastal. Nüüdseks kuulub kogu kaevanduse kompleks maailma kultuuripärandi nimistusse ning sellest on saanud põnev ajalooline mälestusmärk Ruhri piirkonna suurtööstusele.

Kaevanduse hooned on pika töö tulemusena rekonstrueeritud ja vaatamiseks avatud.

Kolmetunnise ekskursiooni käigus saime näha palju sütt ja kõike katvat söetolmu, kuulata tehase müra, jälgida hiigelsuuri masinaid ja tehnikat, mille abil süsi maa seest välja toodi ning mitmesugusteks lõpptoodeteks töödeldi. Saime uurida raskeid tööriistu, millest mõnda vaevu käes hoida jaksasime.

Omaette ruumides sai näha ja katsuda riistu ja esemeid, mida kasutati kaevanduse algaastatel.

Zeche Zollvereini söepesuhoonesse on rajatud vaateplatvorm, kust avaneb ümbruskonnale hea vaade.

Ekskursioon lõppes kõrge söepesuhoone katusel vaateplatvormil, kust ümbruskond paljude kilomeetrite taha hästi näha.

Et nii mõnelgi oli kõht juba üsna tühjaks läinud ja söetolmust siinkohal abi polnud, suundusime ringkäigu lõppedes otsejoones piknikut pidama. Igaühel oli kaasas head-paremat, mis ühisele lauale seatud sai.

Hiljem oli võimalik külastada ühes tehase hoones asuvat ainulaadset disainimuseumi ja muid vaatamisväärsusi kaevanduse territooriumil. Ilmataat oli otsustanud meie üritust igati toetada ja oodata äikevihmaga

just nii kaua, kui meie kena koosolemine läbi sai.

Päev oli muljeterikas nii väikestele kui ka suurtele. Kaasatoodud söetükike aknalauale ei lase mul nähtu kuuldut niipea unustada.

See tore ekskursioon tekitas mõtte niisugust üritust tulevikus kindlasti korraldada. Suur aitäh Mare Rahkemale organiseerimise eest.

Laura Rummel

PS KERK kavatses selliseid ettevõtmisi edaspidigi korraldada. Ideed oma kodukoha põnevate kohtade tutvustamiseks on oodatud!

UUS RAAMAT “Eestimaa laul 88”

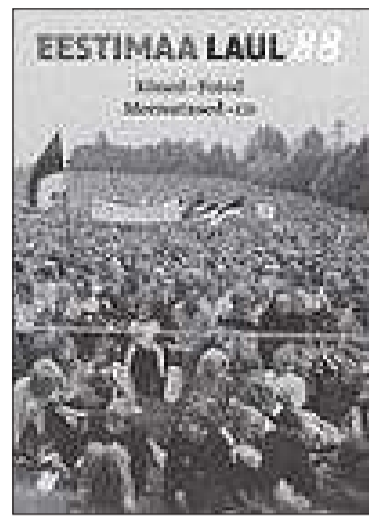
Juuli esimesel päeval ilmus laulvat revolutsiooni käsitlev raamat “Eestimaa laul 88”.

Raamatu on koostanud Elme Väljaste ja Enno Selirand ja sinna on kogutud kõned, fotod ja meenutused 1988. aasta 11. septembrist. Lisaks on raamatuga kaasas ka CD-plaat tolle päeva laulude ning Heinz Valgu kuulsa kõnega.

“Tahtmatult armusin “Eestimaa laulu” kirjutades uuesti – armusin isamaasse!” sõnas raamatu üks koostajatest Elme Väljaste. “Ja selle üleva tunde ülesleidmist soovin kõikidele lugejatele. Las meenuvad päevad lehvivate punalippude all ja seejärel joovastavad õnnehetked, kui võtsime kasutusele oma salarela – laulu – ning heiskasime Pika Hermannitorni sinimustvalge.”

Raamatu toimetaja Tiina Väljaste sõnul viib “Eestimaa laul 88” lugeja tagasi laulva revolutsiooni kõrghetke, mil rahva meeleseisundi ühisnimetajaks oli vabaduse ootus.

“On hämmastav, kui aktuaalselt kõlavad veel praegugi mitmed meie toonaste juhtide sõnavõttud, omaette põnevust pakuvad poliitikute pihtimused: mis toimus Toompea ja Kremli tagatubades? Milliste kohtumiste, kokkusattumiste ja otsuste ahel viis viimaks Eesti Vabariigi taastamiseni 1991. aastal? Tegemist

on kogumikuga, millel on nii emotsionaalselt kui ajalooliselt kaalu,” rääkis Väljaste.

Mälestusteraamatus on avaldatud kõik 11. septembril 1988 lauluväljakul kõlanud kõned ja vahetekstid. Isiklike mälestusi tollest päevast jagavad Enno Selirand, Andrus Õvel, Ivo Linna, Raul Talmar, Elme Väljaste jt. Eksklusiivsetes intervjuudes annavad ajastule omapoolse hinnangu Arnold Rüütel, Indrek Toome ja Ülo Nugis.

Raamatut saab tellida näiteks Apollo raamatupoe e-poest aadressil www.apollo.ee. **ER**

Eestlased said valmis esimese elektrirolleri

Tallinna Teaduspark Tehnopol tutvustas esimest EXO elektrirolleri, mis on täielikult loodud ja toodetud Eestis.

Esimene EXO mudel kannab nime Neutrino MAX. Roller on sobilik liiklemiseks linnades sõites maksimaalselt 45 km/h. Ühe laadimiskorraga on võimalik läbida 50-60 kilomeetrit, teatas Tehnopol.

EXO rollerite tootja Veloelektron OÜ tegevjuht Heikki Härm ütles ERRi uudisteportaalile, et esialgu läheb lähinädalatel tootmisse ja müüki seeriatootmisele väikepartii mudelit Neutrino MAX. Esimesed oma ratta valmimist ootavad kliendid on Härmil sõnul juba olemas.

“Meie põhiturgudeks saavad olema Euroopa arenenud ratta- ning rollerikultuuriga riigid, nagu Holland, Saksamaa, Belgia, kus on kasvav nõudlus elektrirollerite järgi. Ettevalmistused sihtturgudele sisenemise osas juba käivad,” lisas Härm.

EXOd on tema sõnul teistest elektrirolleritest selgelt eristuvad

Selline näeb välja eestlaste loodud elektriroller Neutrino MAX.

oma unikaalse kompaktsed kerelahenduse ja ka akusid võimalikult efektiivselt kasutada võimaldava elektroonikalahenduse poolest.

EXO roller kulutab 92 korda vähem energiat kui keskmine pereauto. **ER**

Välisõpilaste huvi Eesti vastu on suurenenud

Üha enam välismaa keskkooliõpilasi soovib veeta õppeaasta Eestis ning laieneb ka päritolumaade ring, kuid suureneva hulga välisõpilaste vastuvõtmiseks ei piisa vahetusperedest, näitab mittetulundusliku õpilastevahetuse organisatsiooni YFU Eesti kogemus.

Viimase kümne aasta jooksul on organisatsiooniga Youth For Understanding (YFU) Eestisse saabunud välisõpilaste arv aasta-aastalt aina kasvanud. Kui 1999. aastal tõi mittetulunduslik organisatsioon Eestisse kolm vahetusõpilast, siis 2010. aastal juba 34 õpilast.

“Ma arvan, et siin on kaks põhjust. Esiteks YFU Eesti inimeste hea töö. Teiseks Eesti Vabariigi suurem esiletõus maailma, eriti aga Euroopa kontekstis, kui positiivse muutusega sihtkoht,” selgitas YFU Eesti MTÜ tegevdirektor Oliver Kontram.

Kontrami sõnul oli välisõpilaste huvi Eesti vastu ka järgmiseks õppeaastaks suur, kuid vahetusperede puuduse tõttu oli võimalik rahuldada vaid 31 välismaa noore taotlust.

“Tänavu olime sunnitud osa välisõpilaste taotlustest tagasi lükka, kuna sel aastal on eestlaste huvi vahetuspereks kandideerimise vastu olnud leige,” tõdes ta. **ER**

Euroopa Eestlaste Koori suvi

● 20.–22. mail toimus laululaager Luksemburgis.

Koori jaoks oli koht uudne ja põnev; Kalev Lindali kõrval seisis Soome eestlaste koori “Siller” noor ja väga asjalik dirigent Silver Lumi ning nende koostöö toimus suurepäraselt nii proovides kui ka õistel ühislaulmistel ja kontserdil; koor astus üles koos Luksemburgi laululastega (juhendab Anneli Aken); koos oli ca 70 lauljat; publik oli rohkearvuline, ühine grillipidu lõbus ja hilisemad kommentaarid vaid positiivsed. “Laager oli super, nii organisatsiooni, seltskonna kui ka muusikalise taseme poolest...”

● Euroopa Eestlaste Koori lauljad võtsid osa ja hoidsid koorilippu kõrgel nii 11. juunil Rakveres toimunud II punklaulupeol “Anarchy in the EU” kui ka Tartus Toomemäel 22. juunil toimunud kontserdil, mille käigus süüdati võidupüha muinastuli.

● 20. augustiks lähme laulma Inglismaa eestlaste Rahvapeole Cathorpe Manoris.

● 29. septembrist 1. oktoobrini toimub Tallinnas koori järjekordne koorilaager.

Neljapäeval toimub avatud kooriproov kõigile Rahvusaaslaste programmi II konverentsist osavõtjatele, reedel astub koor üle konverentsi avamisel ja õhtul on suur ühiskontsert Eesti Rahvusaamatukogus.

Euroopa Eestlaste Koor punklaulupeo rongkäigus. Fotod: Heiko Schmauck

Euroopa Eestlaste Koor Luksemburgi laululaagris koos lastekooriga esinemas.

● 21.–23. oktoobrini toimub koorilaager Annabergis.

Dirigeerivad Kalev Lindal, Lauri Breede ja Silver Lumi. Koorilaagri

põhiteema on individuaalne häälseade.

Euroopa Eestlaste Koori toetab EV Kultuuriministeerium.

Pilk ette

- **Kuni 30. juuli – München**
Näitus "Linna Eesti – aerofotod Eestist". Endel Grensmanni aerofotod Eestist
koht: Gasteig München
info: www.gasteig.de
- **30. juuli – Grötzingen**
musitseerib Kristjan Randalu algus kell 11.59
koht: Grötzingen Kulturmeile
info: www.kulturmeile-groetzingen.de
- **19. september – Hamburgi Eesti Rahvuskondise koosviibimine**
algus kell 15.00
koht: Nikolai kiriku koguduse maja, Abteistr. 39, Hamburg
info: Gina Bauer
- **07.–18. september – Freiberg**
X Rahvusvahelised Gottfried-Silbermanni orelivõistluse päevad
Lõppkontsert on 18. septembril algusega kell 17.00
Esineb Eesti Filharmoonia Kammerkoor, dirigeerib Daniel Reuss
koht: Dom St. Marien zu Freiberg
info: G. Silbermann Gesellschaft e.V., Schloßplatz 6, Freiberg

Lühidalt

● Tööandja maine uuring näitab, et kõige rohkem on Eesti üliõpilased huvitatud töötamisest Estonian Airis, Skype'is ja Microsoftis, soovides teenida kuus keskmiselt 911 eurot. Estonian Airis oli huvitatud ja väga huvitatud töötamisest 66,1% vastanutest, selgub tööandja brändingu agentuuri Instar EBC mais läbi viidud Eesti tudengite küsitlusest. Uuringus paluti noortel väljendada oma karjääriootusi, kust selgus, et tudengid peavad kõige olulisemaks arenemist tunnustatud spetsialistiks. Samuti selgus uuringust, et 56,4% tudengitest töötab õpingute kõrvalt. Uuringus osales 2000 üliõpilast.

● Mai lõpus kommunikatsiooniagentuuri Taevast Ogilvy tellitud üle-eestilise küsitlusest selgub, et 66% Eesti 15–74aastastest elanikest kasutavad erinevaid sotsiaalmeedia kanaleid ning 41% kasutajatest veedavad seal päevast tund ja rohkem. Eestlased kasutavad sotsiaalmeedia kanalitest kõige rohkem Facebooki (32%) ja YouTube'i (26%), venelased seevastu Odnoklassiki.ru-d (9%). Vaatamata sotsiaalmeedia laialdasele kasutamisele usaldavad inimesed traditsioonilises meedias levivat infot rohkem, erandiks on alla 19 aastased kasutajad ja Lõuna-Eesti ning Tartu kasutajad.

● Narva bastionide taastamiseks on Eesti riik, Narva linn ja Euroopa Liit eraldanud peaaegu 3,5 miljonit eurot, millega saab korrastada Victoria bastioni ning selle kõrval asuva kurtiini ehk kaht bastioni ühendava valli. Huvilised peaksid Victoria bastionit seestpoolt näha saama juba paari aasta pärast. Kõigi bastionide korrastamiseks kuluks märgatavalt rohkem raha, hinnanguliselt kuni 15 miljonit eurot.

● Baltimaade ja Ungari perekonnad kulutavad alkoholile oma sissetulekust Euroopa Liidus kõige suurema osa, selgus Eurostati andmetest. Kõige suurem osa pere-elarvest kulub alkoholile eestlastel – 5,8%. Eestile järgnevad Ungari, Leedu ja Läti (vastavalt 5,3%, 4,7% ja 4,3%). Euroopa Liidu keskmine on aga 1,5%.

Juubilarid!

*Täna kõik lilled su ümber olgu,
täna kõik rõõmud su juurde tulgu.
Ununegu askelduste rutt,
olgu see päev kui muinasjutt!*

Juuli
Linda Pärtel
Dimitri Männikus

August
Erna Kuuse
Ants Kippar
Valdek Luik

Õnnitlevad Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja Eesti Rada

TEADAANNE

Kielis on taas avatud **Eesti aukonsulaat** (Bergstr. 2, 24103 Kiel). Aukonsul on Klaus-Hinrich Vater.

tel 0431-5194 494
e-post: info@estonian-consulate-sh.de
koduleht: www.estonian-consulate-sh.de

Konsulaat on avatud esmaspäeval ja reedel kl 10.00–12.00

Kallis Linda!

*Su elukees on 90 pärlit,
neist igaiüks on isevärvi:
on erksaid, tuhmi,
halle, valgeid, musti,
kuid siidames Sul küllaga
veel reipust, elulusti!*

Õnnitleb Maarika

ÕNNESOOVID

Kallis Linda!

*Õeldakse, et inimesed tulevad ja lähevad,
on inimesi, kes tulevad ja kunagi ei lähe.
Nad on sooja hommiku sarnased.
Sina oled üks nendest.*

Auväärse juubeli puhul õnnitleb KERKi pere

Täna kõiki oma sugulasi, sõpru ja tuttavaid, kes mind sünnipäeva puhul isiklikult, telefoni või kirja teel meeles pidasid ja õnnitlesid. Seda päeva ei unusta iial! Suur suur aitäh kõigile!

Linda Pärtel

Rahvuskaslaste II konverents

30. septembril ja 1. oktoobril 2011 Eesti Rahvusraamatukogus Tallinnas

Reedel, 30. septembril antakse ülevaade järgnevatel teemadel:

- Rahvuskaslaste programmi eesmärgid ja rakendamine (Aho Rebas)
- Identiteedist ja selle muutumisest väliseesti kogukondades (Aune Valk, Triinu Ojamaa)
- Eesti keele ja eestikeelne õpe välismaal (Jüri Valge)
- Eesti kultuur väliseesti keskustes (Anne-Ly Reimaa)
- Väliseesti kultuuripärandi säilitamine (Jüri Viikberg)
- Eestlased välismaal ja tagasiränne (Tiit Tammaru)

Pärastlõunal toimuvad ettekanded ja arutlused seksioonides.

Mõttetalgute teemad on keel ja haridus; kultuuripärand ja kirikud; kultuur ja info; ränne. Õhtul annab kontserdi Euroopa Eestlaste Koor.

Laupäeval, 1. oktoobril jätkuvad ettekanded ja arutlused seksioonides.

Pärastlõunal toimub töögruppide ühine koosviibimine, kus tehakse mõttetalgutest kokkuvõtteid, esitatakse ettepanekuid jne. Õhtu lõppeb Teater Variuse etendusega "His Masters Voice"

Registreerimisel palume teatada osavõtja ja esindatava organisatsiooni nimed, isiklikud kontaktandmed (e-posti aadress või postiaadress) ning täpsustada millis(t)e seksiooni(de) tööst soovitakse osa võtta. Osavõtust palume teatada e-posti teel (aho.rebas@hm.ee) hiljemalt 31. augustiks.

Info ja konverentsi täpne kava on ka veebilehel www.eesti.ee/rahvuskaslastes

*Oh kuldsed ajad, õndsad päevad,
mis meele kustumata jäävad,
või olgu muutusi, mis ka kõik näevad.
Ei eal unustama saa sind, noorusmaa!
(Villem Grünthal-Ridala)*

Ülo Bergmann

sünd. 14. juulil 1927 Tartus
surn. 13. mail 2011 Tallinnas

Mälestavad Müncheneri sõbrad

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastõid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de
Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.

Viimane veerg

● Eestlased löid ainulaadse ravimite infosüsteemi iPhone'ile. Alates juuni algusest on kõigil iPhone'i kasutajatel võimalik tasuta alla laadida rakendust, mis leiab lähima apteegi, näitab soovitava ravimi olemasolu ning lühimat teed apteegini ning pakub hinnavõrdluse võimalust. iPhone'i puudumisel leiavad soovijad vajaliku info aadressilt www.raviminfo.ee. Tegu on entsüklopeedia laadse andmebaasiga, mis hõlmab kõiki Eestis müüdavaid ravimeid ning mille sarnast maailmas ei leidu. "Valminud rakendus on aastate pikkuse töö tulemus, mis on vajalik abivahend nii arstile kui ka patsiendile. Eriti näeme vajadust rakenduse järele suvisel ajal kui inimesed puhkavad ja reisivad," kommenteeris tasuta teenust OÜ Apteekide Info- tehnoloogia juhataja Siim Uibokand.

● Pekingi delegatsioon, mida juhtis Pekingi linnavalitsuse Aedade- ja Haljastuse Büroo peadirektor Qiang Jian kohtus Tallinna abilinnapea Kalle Klondorfiga ja andis Tallinnale üle Pekingi linna Gou Jinlongi kutse 2013. aastal Pekingis toimuvale lillefestivalile. Kadrioru pargi juhataja Ain Järve sõnul olid idamaise lilleiluga harjunud Pekingi aiandusspetsialistid vaimustuses põhjamaisest pargikultuurist. Klondorfi sõnul on kutse 2013. aasta Pekingi lillefestivalile hindamatu tunnustus Tallinna lillefestivali korraldajatele, mis annab uut positiivset energiat ja annab Eesti aednikele võimaluse meie aiakultuuri maailmale tutvustada.

● Igal aastal mõnesaja võrra kasvanud Tallinna Botaanikaia külastajate arv on teinud käesoleval aastal hüppelise tõusu, küündides juba praegu 25 000 külastajani. Tallinna Botaanikaia külastajate arv on aastaid stabiilselt tõusnud, jäädes üldjoontes siiski samasse suurusjärku. 2011. aastal on tõus aga olnud märgatav, olles 33% suurem võrreldes eelmise aasta sama ajaga. "Meile teeb rõõmu, et üha rohkem külastavad meid kohalikud elanikud. Turistide osakaal on endiselt 13% kõigist külastajatest," ütles Tallinna Botaanikaia direktor Karmen Kähr.

● 13. juunil toodi eedomeenil käibele täpitähed ä, ö, ü, õ, š ja ž, millega kaeti Eesti rahvusdomeeni all kogu tähestiku ulatus. Sündmust märkis sümboolselt domeeni tiigrihüpe.ee registreerimine Tiigrihüppe Sihtasutuse poolt.

● 22. juunil suri Pariisi lähistel 91. eluaastal eesti keeleteadlane, esseist ja filosoof Fanny de Sivers. Fanny de Sivers (neiupõlvenimega Isak) sündis 26. oktoobril 1920 Pärnus. Ta õppis Pärnu Ühisgümnaasiumis ja Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnas (1938–1941), abiellus Hans Georg von Siversiga ja lahkus Eestist 1941. aastal Saksamaale Umsiedlung'i käigus. Fanny de Sivers õppis Breslau, Würzburgi ja Innsbrucki ülikoolides ning omandas litsentsiaadikraadid Pariisi ülikoolis ja Lundi ülikoolides, ta oli EYS Veljesto vilistlane. Alates 1949. aastast elas Fanny de Sivers Prantsusmaal, kus töötas tõlgi ja sekretärina riigiasutustes. Ta avaldas palju keeleteaduslikke uurimusi ning on tõlkinud eesti kirjandust prantsuse keelde. Fanny de Sivers oli Eesti Kirjanike Liidu liige.

Eesti Raja toimetust tänab

Hans Laamanni

suurejoonelise annetuse eest!